Forf.s adresse: Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse, Strandboulevarden 49, DK-2100 København Ø. Afhandlingen kan rekvireres hos forfatteren.
E-mail: janne@cancer.dk
Forsvaret finder sted den 23. januar 2004, kl. 14.00 i kantinen, Kræftens Bekæmpelse, Strandbouldevarden 49, København.
Bedømmere: Professor *Jaap Seidell*, Holland, *Finn Rasmussen*, Sverige og *Finn Gyntelberg*.
Vejledere: *Anne Tjønneland*, cand. odont. *Berit Heitmann* og *Thorkild I.A. Sørensen*.

Reservelæge Lene Terslev:

Doppler ultrasound in the detection and quantification of inflammation in rheumatoid arthritis

Ph.d.-afhandlingen, som er udført på H:S Frederiksberg Hospital, er baseret på fire delstudier, som vurderer brugen af Doppler-ultralyd i inflammationsdiagnostikken ved reumatoid artrit. *Resistive index*, RI, og farvefraktionen undersøges i en kvalitativ og kvantitativ vurdering af sygdomsaktiviteten hos leddegigtpatienter i forhold til behandling og med raske kontrolpersoner. Der er desuden gennemført en sammenligning med magnetisk resonans-skanning.

På baggrund af delsstudierne kan det konkluderes, at farvefraktionen og RI er i stand til at påvise en behandlingseffekt efter både systemisk og intra-artikulær behandling, og at disse ændringer svarer til ændringer i de kliniske parametre.

Ultralyd udfordrer den kliniske vurdering af sygdomsaktiviteten og påviser abnormiteter i led, der formentlig er fejlbedømt ud fra de nuværende kriterier.

Doppler-ultralydsfund kan findes blandt raske kontrolpersoner hyppigst i håndled, sjældnere i MCP-led og næsten aldrig i PIP-led. De kan derfor ikke anvendes i diagnostisk øjemed, førend grænseværdier for normale og patologiske fund er fastsat.

Forf.s adresse: Kelleris Vang 23, DK-3060 Espergærde.
E-mail: lene.terslev@fh.hosp.dk
Forsvaret finder sted den 30. januar 2004, kl. 14.00, H:S Frederiksberg Hospitals auditorium, Hovedvejen, Frederiksberg.
Bedømmere: *Michael Bachmann Nielsen, Michel Court-Payen* og *Torsten Ingemann Hansen*.
Vejledere: *Søren Torp-Pedersen, Henning Bliddal* og *Bente Danneskiold-Samsøe*.

Kursusreservelæge Marius Berndt Carstensen:

Postprandial lipaemia and endothelial function in type 2 diabetic subjects

A comparison between type 2 diabetic male subjects with and without verified myocardial infarction

Ph.d.-afhandlingen er baseret på et klinisk studie udført under min ansættelse som klinisk assistent på Medicinsk-endokrinologisk Afdeling C, Århus Amtssygehus.

Postprandial lipæmi synes at spille en vigtig rolle for udviklingen af koronar hjertesygdom og kardiovaskulære hændelser, som f.eks. myokardieinfarkt, via en øgning af de triglyceridrige lipoproteiner: kylomikroner, VLDL og disses restpartikler. Endotel dysfunktion, defineret som et hæmmet nitrogenoxidafhængigt vasodilatatorisk respons på hyperæmi (øget flow, »shear stress«), er en etableret surrogatmarkør for aterosklerotisk påvirkning. Formålet var at sammenligne postprandielle metaboliske profiler for to grupper type 2-diabetikere henholdsvis med og uden tidligere myokardieinfarkt. Desuden ønskede vi at sammenligne de to gruppers endotelfunktion.

I alt 32 mandlige type 2-diabetikere blev inkluderet i studiet. Vi matchede 17 personer med kendt tidligere AMI med 15 kontroller i forhold til alder, *body mass index* (BMI), glykosyleret hæmoglobin, diabetesvarighed, rygning og diabetesbehandling. Undersøgelserne omfattede bl.a. hyperinsulinæmisk, euglykæmisk *clamp*, oral fedtbelastning og ultralydsundersøgelse af endotelfunktion. Sammenfattende havde mænd med type 2-diabetes og tidligere AMI en hæmmet postprandial elimination/forøget produktion af triglyceridrige lipoproteiner samt en mere udtalt og generaliseret dysfunktion af den arterielle væg involverende både endotel og glat muskelvæv.

Forf.s adresse: Medicinsk-endokrinologisk Afdeling C, Århus Amtssygehus, Tage-Hansens Gade 2, DK-8000 Århus C.
E-mail: mbc@dadlnet.dk
Forsvaret fandt sted den 24. november 2003.
Bedømmere: *Allan Vaag, Per Hildebrandt* og *Torsten Toftegaard Nielsen*.
Vejledere: *Claus Thomsen* og *Kjeld Hermansen*.

Cand.phil. Morten Hoff:

Som en tyv om natten

En kvalitativ undersøgelse af oplevelser og narrativer forbundet med krop, aldring og fysisk aktivitet

Ph.d.-afhandlingen er udarbejdet ved Institut for Idræt og Biomekanik, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet.

Projektet undersøger oplevelser og narrativer forbundet med kropslige forandringer i ældrelivet.

Dels undersøges sammenhænge mellem oplevet alder og kropslige forandringer i ældrelivet, dels undersøges betydningen af idræt og fysisk aktivitet set i relation til oplevelsen af krop, alder og selvidentitet.

Empirien består af livshistorier og semistrukturerede interview genereret via samtaler med otte »friske ældre« og syv »svage ældre« i alderen 68-95 år, som har deltaget i træningsbaserede interventionsstudier.

Analyserne viser, at deltagerne opfatter træning som et led i selvvalgte terapeutiske strategier, der udføres i forsøget på at holde alderdommen fra kroppen.

Der indkredses tre forskellige typer af narrativer. Elleve deltagere afspejler *status quo-narrativet* og lever med en accept af den nuværende tilstand og et håb om, at niveauet kan opretholdes i fremtiden. Med ønsket om at genetablere fordums kropslige funktioner afspejler én deltager *restitutionsnarrativet*. Dog brister håbet om restitution, og fortællingen ender i den tredje og sidste kategori *forfaldsnarrativet*, karakteriseret ved en gennemgående utilfredshed med kroppen og mangel på bedre udsigter for fremtiden. Tre deltageres fortællinger indplaceres i denne kategori.

Analyserne viser, at oplevelser af aldring er forbundet med kropslige forandringer, men de tilskrives mange forskellige betydninger. Aldring stiller krav om fleksibilitet i subjektets forhandlinger mellem egne oplevelser og sociale normer og stereotyper.

Deltagernes afstandtagen fra alderdommen og forsøg på at undgå aldringens fysiske forandringer afspejler en kultur, der ikke har formået at formidle komplekse og nuancerede billeder, forestillinger og fortællinger om alderdommen.

Forf.s adresse: Institut for Idræt og Biomekanik, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Campusvej 55, DK-5230 Odense M.
E-mail: mhoff@health.sdu.dk
Forsvaret fandt sted den 5. december 2003.
Bedømmere: Lektor *Bernard Jeune*, mag.art. *Christine Elise Swane* og docent *Peter Öberg*, Sverige.

> **MØDEREFERAT**

Nordisk cerebrovaskulært møde

Oslo, 17.-20. september 2003

Den fremtidige nordiske befolkningssammensætning indikerer, at trods faldende apopleksirater forventes det samlede antal apopleksipatienter at stige. I Norge viser projektioner til år 2030, at der kan forventes næsten en fordobling af antallet af apopleksipatienter alene som følge af flere ældre.

Nordisk cerebrovaskulært møde var præget af en debat om trombolysebehandling af patienter med iskæmisk apopleksi. Den neurologiske enhed i Bergen modtager årligt ca. 400 apopleksipatienter baseret på et patientoptageområde på 400.000 indbyggere. Her har man tilbudt rekombinant human vævsplasminogenaktivator (r-TPA)-behandling af iskæmisk apopleksi i perioden 1998-2002, og i alt 55 patienter, der opfyldte inklusionskriterierne for trombolyse, blev behandlet med r-TPA inden for tre timer efter symptomdebut. Funktionsniveauet var på niveau med det, man kender fra de randomiserede undersøgelser. Mens tiden fra symptomdebut til indlæggelse var uforandret under observationsperioden (median 75 minutter), blev den mediane forsinkelse fra hospitalsankomst til behandlingsstart reduceret fra 105 min til 84 min. Der var i alt fem patienter (9%), der fik intracerebral hæmoragi, heraf var to symptomatiske, mens tre fik hæmoragisk transformation af infarkt uden kliniske symptomer.

På foranledning af det europæiske agentur for evaluering af medicinske produkter (EMEA) registreres der effekt og sikkerhed af trombolysebehandlingen i Europa i et multinationalt, multicentermonitoreringsstudie (SITS-MOST). Registreringen løber til og med 2005, hvorefter der skal tages fornyet stilling til, om tilladelsen kan opretholdes. Det tredje europæiske akut apopleksi-studie (ECASS III) er netop startet. I dette studie foretages der klinisk afprøvning af trombolyse givet mellem tre timer og fire timer efter symptomdebut. Endvidere er et internationalt apopleksistudie påbegyndt, hvor intravenøs r-TPA gives til patienter med iskæmisk infarkt <6 timer efter symptomdebut; den tredje internationale apopleksi trombolyse trial (IST-3). Studiet vil inkludere 6.000 patienter og løber til udgangen af 2009.

Det amerikanske National Insitute of Neurological Disorders and Stroke (NINDS)-studie, der til dato er det eneste studie, hvor man har vist signifikant effekt af trombolysebehandling af patienter med iskæmisk apopleksi inden for tre timer efter symptomdebut, har været kritiseret for, at patienterne i den aktivt behandlede gruppe som udgangspunkt var bedre end de placebobehandlede patienter. Man nedsatte derfor en uafhængig review-komite med det formål at vurdere, om den aktivt behandlede gruppe vitterlig havde gavn af r-TPA givet i henhold til studieprotokollen. Konklusionen var, at til trods for ubalance mellem grupperne ved randomisering, var der fortsat signifikant effekt af aktiv behandling.

På basis af tal fra andre lande vurderes det, at der i Danmark kun er få centre, hvor man kan forvente at opnå en høj ekspertise inden for akut trombolyse. Patientunderlaget skal være så stort, at behandlingsprocedurerne kan blive gennemarbejdet, blandt andet for at nedsætte forsinkelsen mellem indlæggelse og behandlingsstart. I Danmark er trombolysebehandling af iskæmisk apopleksi godkendt af Lægemiddelstyrelsen, men dette er ikke fulgt op med øgede bevillinger. Det er derfor op til de enkelte afdelinger, der modtager akutte apopleksipatienter, om man kan tilbyde behandlingen.

Læge *Thomas Clement Truelsen* & professor *Gudrun Boysen*
H:S Bispebjerg Hospital, Neurologisk Afdeling